

MEMO

Onderwerp:
Ecologisch bezoek dijktraject Vierbannepolder

's-Hertogenbosch,
4 juni 2009

Van:
Gijs Kos

Afdeling:

Aan:
Silvester Vermunt
Roy van der Voort

Projectnummer:

Opgesteld door:
Gijs Kos

Ons kenmerk:
PZDB-V-09103

Kopieën aan:
Peter Meininger

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Op 3 juni 2009 heeft aan het einde van de ochtend / begin van de middag een veldbezoek plaatsgevonden aan het dijktraject Vierbannepolder. Het veldbezoek is gedaan vanuit een ecologisch oogpunt. In het bijzonder is gelet op de mitigerende maatregelen zoals deze zijn voorgesteld in de Soortenbeschermingstoets (Flora- en faunawet) en de Passende beoordeling (Natuurbeschermingswet 1998). In deze memo zullen deze mitigerende maatregelen aan de hand van waarnemingen die zijn gedaan in het veld, worden behandeld.

Verstoring van broedvogels in de Ouwerkerkse Inlaag is te voorkomen door voor aanvang van het broedseizoen te beginnen en in één werkgang door te werken tot voorbij de Ouwerkerkse Inlaag. Dit betekent dat gewerkt gaat worden van oost naar west, te beginnen bij de Ouwerkerkse Inlaag. Wanneer de werkzaamheden langs dit deel van het traject zijn afgerond dient de dijkovergang bij de Zuidbout gebruikt te worden voor het transport, zodat niet langs de Ouwerkerkse Inlaag gereden hoeft te worden (Ffwet en NBwet).

Werkzaamheden zijn begonnen aan het stuk dijk dat aan de Ouwerkerkse Inlaag ligt. Deze werkzaamheden zijn al grotendeels afgerond ten tijde van het veldbezoek. Het laatste deel van de maatregel (niet langs de inlaag rijden) kan nog niet gecontroleerd worden, omdat de werkzaamheden langs de inlaag nog niet afgerond zijn. Er is echter wel een opgang aanwezig ter hoogte van dijkpaal 289, waardoor het niet nodig is om langs de inlaag te rijden.

Afbeelding 1: Dijk langs de Ouwerkerkse inlaag.

Afbeelding 2: Dijk langs de slikken.

013836 2009 PZDB-V-09103

da-erEcologisch bezoek Vierbannenpolder 4 juni 200

ARCADIS

Kruin van de dijk tussen dijkpaal 290 en 304 niet berijden tijdens de werkzaamheden in verband met beperken van de verstoring van de Ouwerkerkse Inlaag (Ffwet en Nbwet).

Op verschillende plaatsen is waargenomen dat op de dijk is gereden tussen dp 290 en 204. Op één locatie is zelfs over de dijk op het binnentalud in de richting van de inlaag gereden.

Afbeelding 3: Binnentalud ter hoogte van Ouwerkerkse inlaag

Afbeelding 4: Kruin ter hoogte van Ouwerkerkse inlaag

Afbeeldingen 3, 4 en 5 laten duidelijk sporen van materieel op, en aan binnenzijde van, de dijk zien.

Afbeelding 5: Dijk ter hoogte van Ouwerkerkse inlaag.

Vóór 15 maart wordt de vegetatie op het buitentalud en kruin zeer kort gemaaid en kort houden (Ffwet en Nbwet).

De kruin en het buitentalud zijn niet overal langs het dijktraject consequent kort gemaaid. Met name op de kruin is het gras niet overal kort gehouden, zie ook de afbeeldingen 1 en 2. Afbeelding 1 laat zien dat de kruin niet overal gemaaid is. Afbeelding 2 laat zien dat het buitentalud niet overal gemaaid is.

De breedte van de werkstrook bedraagt maximaal 15 meter, vooral bij schor en slik, gerekend vanuit de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk. Voor zover mogelijk zal een smallere werkstrook aangehouden worden (Nbwet).

Gezien het hoge water en dat de werkzaamheden langs de slikken nog niet begonnen zijn, kon een beoordeling van de werkstrook nog niet gemaakt worden.

ARCADIS

Bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding blijft verstoring (lees: werkzaamheden) plaatsvinden totdat het asfalt volledig is uitgehard (wanneer deze niet volledig wordt afgestrooid). Dit om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt (Nbwet en Ffwet). Daar waar overlagingen hebben plaatsgevonden zijn geen dode vogels aangetroffen. Er kan worden aangenomen dat verstoringen plaats blijven vinden tot het asfalt is uitgehard.

Langs het slik moet de vrijkomende grond en stenen worden over een strook van 5 meter vanaf de (nieuwe) visuele teen van de dijk verdeeld en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond worden zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoempalen en overige vrijkomend materiaal worden verwijderd en afgevoerd (Nbwet)

Het voorland in de werkstrook wordt aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte teruggebracht, tenzij in de locatiespecifieke maatregelen anders is aangegeven. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden (Nbwet)

Op slik of schor vindt geen opslag van materiaal en/of grond plaats buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten (Nbwet).

De werkzaamheden langs het slik zijn nog niet begonnen. Bovenstaande mitigerende maatregelen konden nog niet gecontroleerd worden.

Het voorland buiten de werkstrook wordt niet betreden, niet door personen noch met materieel (Nbwet).

Langs het slik wordt nog niet gewerkt, betreding van de slikken kan niet worden gecontroleerd. Aangenomen dat buiten de werkstrook het voorland niet wordt betreden.

Werkzaamheden uitvoeren voor 1 september in verband met doortrekkie van de Bontbekplevier (Nbwet).

Het onderhoudspad tussen dijkpaal 273 en 279 niet openstellen voor fietsers en andere recreanten om de functie als foerageergebied voor Bontbekplevier, Steenloper en Tureluur te behouden (Nbwet).

De onderhoudspad tussen dijkpaal 273 en 279 afstrooien met grond om recreatief medegebruik tegen te gaan (Nbwet).

Bovenstaande maatregelen kunnen nog niet gecontroleerd worden.

Aanleg van een dijkovergang voor fietsers voor dijkpaal 279 om fietsers over de dijk te leiden (Nbwet).

De dijkovergang ter hoogte van dijkpaal 279 is nog niet geschikt gemaakt voor fietsers maar was tijdens het veldbezoek wel al aanwezig.

Overige waarnemingen

- In het depot van de dijkwerkzaamheden zijn geen Rugstreeppadden waargenomen. Rugstreeppadden komen in de omgeving voor. Door de afwatering is het gebied niet geschikt voor de soort. Er moet worden gelet dat het depot afgewaterd blijft. Wanneer dit niet gebeurt

ARCADIS

en water blijft staan, vormt het depot een geschikte voortplantingsplaats voor de Rugstreepad.

- In de Ouwerkerkse inlaag zijn verschillende vogels waargenomen, o.a. meeuwen, Bergeenden, Kluten en Tureluurs.
- Ondanks de werkzaamheden zijn aan de binnenzijde van de dijk vlakbij de parkeerplaats een Scholekster en Graspiepers met nestindicerend gedrag waargenomen. De buitenzijde van het talud van de dijk moet onverstoord blijven, omdat deze vogels daar broeden.

Aandachtspunten dijktraject

In onderstaande schema staan aandachtspunten en gerelateerde acties opgenomen. Maatregelen die niet zijn opgenomen worden / zijn naar wens uitgevoerd. Graag wel aandacht blijven houden voor het correct uitvoeren van deze maatregelen!

<i>Aandachtspunt</i>	<i>Gerelateerde actie</i>
Kruin en binnentalud dijk zijn met materieel bereiden ter hoogte van Ouwerkerkse inlaag.	Niet de kruin en/of het binnentalud berijden.
Verschillende delen van de dijk zijn niet gemaaid.	Blijven verstoren. Langs het hele dijktraject vindt verstoring plaats door langsrijdend transport en werkzaamheden aan de dijkbekleding. Dit moet blijven gebeuren, om te voorkomen dat broedvogels zich alsnog op de dijk vestigen.
Rugstreepadden depot (afwezig).	Zorgen dat het depot goed blijft afwateren.
Broedende vogels binnentalud t.h.v. Ouwerkerkse inlaag.	Binnentalud niet door betreding